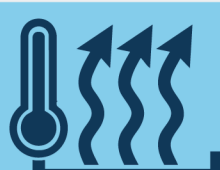

Siltumapgāde Latvijā: attīstība reģionos norit atšķirīgi

Latvijas siltumapgāde kļuvusi energoefektīvāka un zaļāka –

2024. gadā **~70%** centralizētās apkures siltuma ražo no biomasas

Vienlaikus reģionos siltumenerģijas tarifi būtiski atšķiras un daudzviet ir augstāki nekā Rīgā, īpaši mazāk apdzīvotās vietās ar nelielu patērētāju skaitu

Kāpēc tā notiek?

- novecojušas un maza mēroga siltumapgādes sistēmas
- neliels lietotāju skaits palielina izmaksas uz vienu patērētāju
- kurināmā izvēle un darbaspēka izmaksas būtiski ietekmē tarifu
- neskaidra nākotnes patēriņa ietekme uz tarifu

Kopējais siltumtīklu garums Latvijā ir aptuveni

2000 km no tiem **800 km** Rīgā

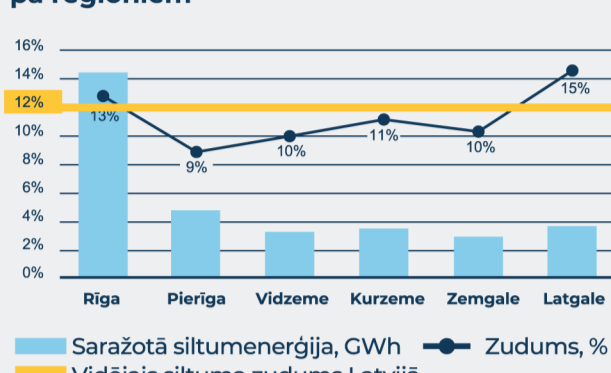
2024. gadā Latvijā saražotas

7216 tūkst. MWh siltumenerģijas

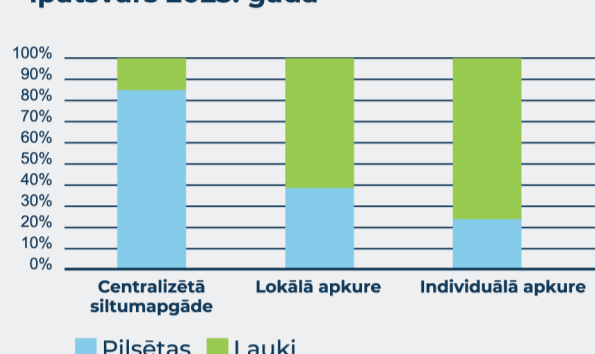
↓ Rīgas siltumapgādē

44% jeb **3153 tūkst. MWh**

Siltuma zudumi (%) un saražotā siltumenerģija (GWh) pa reģioniem

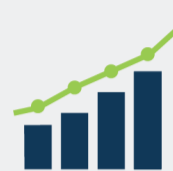

Mājokļa apkures risinājumu īpatsvars 2023. gadā

Revīzijas izlasē iekļauti 13 novadi – Alūksnes, Ādažu, Bauskas, Balvu, Dienvidkurzemes, Krāslavas, Limbažu, Līvānu, Preiļu, Saulkrastu, Tukuma, Valmieras un Ventpils novads

Tarifu ietekmē kurināmā veids, darbaspēka izmaksas, modernizācija un patērētāju skaits

2026. gada martā siltumenerģijas tarifi Latvijā ir robežās

no **56 EUR/MWh** Jumpravā

līdz **145 EUR/MWh** Penču ciemā

83 EUR/MWh Rīgā

Latvijā joprojām ir centralizētās siltumapgādes sistēmas, kurās darbojas vairāk nekā 20 gadus veci apkures katli. To nomainībai nākotnē var nebūt ES fondu atbalsta

Ir gadījumi, kad siltumapgāde modernizēta bez ES finansējuma un bez pietiekama ietekmes izvērtējuma uz tarifu

Rezultātā 2025. gada oktobrī siltumapgādes tarifi bija, piemēram:

167,53 EUR/MWh Ventpils novada Stiklu ciemā

171,25 EUR/MWh Užavā

Tarifu visvairāk ietekmē izvēlētais kurināmais:

dabaszgāze kurināmā izmaksas veido līdz pat **83-91% tarifa**

malka darbaspēka izmaksas sasniedz **47-51% tarifa**

Gāzes vai malkas apkures katli ir ļoti izplatīti; to vidējais vecums 16-17 gadi. Drīzumā tie jāaizstāj ar ekonomiskākām alternatīvām

Katlu vecums izlases novados

Kurināmais	Katlu skaits	Vidējais katla vecums	Kopējā jauda
Malka	102	16	53 MW
Granulas	62	8	23 MW
Dabaszgāze	61	17	83 MW
Šķelda	84	12	236 MW
Kūdras granulas	5	18	2 MW
Dīzeļdegviela	1	7	0,3 MW
Sašķidrinātā naftaszgāze	1	17	7 MW

Mērķtiecīgi jāplāno pāreja uz modernām, energoefektīvām tehnoloģijām, kas atbilst nacionālajiem klimata un enerģētikas mērķiem

Ne visas centralizētās siltumapgādes sistēmas ir ilgtspējīgas. Sistēmām, kuras ir mazas un kurām ir maz lietotāju, izmaksas uz 1 patērētāju ir augstas. Nākotnē tas var nozīmēt lielāku siltuma tarifu

Nesaskaņota siltumapgādes politika un neizmantots atlikumsiltuma potenciāls

Latvijas siltumapgādes attīstības mērķi:

- energoefektivitāte
- atjaunojamo energoresursu (AER) īpatsvara palielināšana
- samazināts enerģijas patēriņš

Atlikumsiltuma iekļaušana centralizētajā siltumapgādē ir būtisks, taču nepietiekami izmantots risinājums, kura attīstību kavē

- neskaidra definīcija
- cenošanas vadlīniju trūkums
- nozāres dalībnieku atšķirīga izpratne

Neraugoties uz ieguldījumiem modernizācijā, Latvijā trūkst saskaņotas un mērķtiecīgas siltumapgādes attīstības politikas

Rīgai virzība uz AER jāilgtermiņā ar efektīvu jau saražotā siltuma izmantošanu un TEC lomu energoapgādes stabilitātē

Politikas instrumenti veicina atšķirīgus siltumapgādes virzienus bez skaidrām prioritātēm

Nacionālie mērķi ne vienmēr atbilst reģionu situācijai, piemēram, siltumtīklu zudumu samazināšanā

Energoefektivitātes pasākumi mājokļos nepietiekami saistīti ar siltumapgādes plānošanu – samazinās investīciju atdevi

Izmantojot atlikumsiltumu, var:

- samazināt izmaksas
- padarīt apkures sistēmu videi draudzīgāku
- nodrošināt iedzīvotājiem lētāku siltumenerģiju
- saražot mazāk papildu enerģijas, kas tiek izkūpināta gaisā

Klimata un enerģētikas ministrijas pasūtītajā pētījumā secināts, ka atlikumsiltums potenciāli ir

536 GWh rūpniecības, datu centru un notekūdeņu attīrīšanas atlikumsiltums

↓ kas ir **18%** no Rīgas patēriņa vai gandrīz tikpat, cik Rīgā neizmantotā AS "Latvenergo" TEC siltumenerģija

Kas ir atlikumsiltums?

Siltums, kas rodas kā blakusprodukts rūpniecībā, elektrostacijās vai saimniecības terciārajā sektorā

Ja to neizmanto siltumapgādē, tas vienkārši aiziet gaisā vai ūdenī

Risinājumi situācijas uzlabošanai reģionos

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus:

Klimata un enerģētikas ministrija vadlīnijās pašvaldībām noteiks skaidrus kritērijus siltumapgādes sistēmu attīstībai, lai tās varētu atjaunot savus stratēģiskos mērķus un nodrošināt saskaņu starp nacionāliem mērķiem un pašvaldības rīcību

Vienota atlikumsiltuma definīcija mazinās nozares nenoteiktību, veicinās integrāciju siltumapgādē un nodrošinās atbilstību ES klimata un enerģētikas mērķiem

Ieteikumu ieviešanas termiņš: 2030. gads

KONTROL SPĒKS